

Právo na informace

Právní předpisy

- Listina základních práv a svobod
- Aarhuská úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (č. 124/2004 Sb. m. s.)
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (ZIŽP)
- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (Zinf.)
-

Zpřístupňování informací

pasivní – na žádost konkrétní osoby

aktivní – bez žádosti, neomezenému okruhu osob

Práva zaručená LZPS

- čl. 17 odst. 1: svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- čl. 35 odst. 2 : každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů

Zákon o právu na informace o ŽP

- Informace o ŽP (§ 2 písm. a)) = informace v jakékoliv technicky proveditelné podobě, které vypovídají zejména o:
 - stavu a vývoji životního prostředí, o příčinách a důsledcích tohoto stavu,
 - stavu složek životního prostředí,
 - správních řízeních ve věcech životního prostředí, posuzování vlivů na životní prostředí, peticích a stížnostech v těchto věcech,
 - připravovaných nebo prováděných činnostech a opatřeních které mají nebo by mohly mít vliv na stav životního prostředí a jeho složek

Povinné subjekty (§ 2 písm. b)

1. správní úřady a jiné organizační složky státu a orgány územních samosprávných celků,
2. právnické nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se přímo nebo nepřímo k životnímu prostředí,
3. právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo pověřené subjekty uvedenými v bodech 1 a 2, jakož i fyzické osoby pověřené těmito subjekty, které na základě právních předpisů nebo dohody s těmito subjekty poskytují služby, které ovlivňují stav životního prostředí a jeho jednotlivých složek (dále jen "pověřená osoba")

Pasivní zpřístupňování informací (§ 3 a násl.)

= jejich poskytování jakoukoliv technicky proveditelnou formou jednotlivým právnickým nebo fyzickým osobám, jež o ně požádaly, přímé nahlížení do písemností nebo jiných souborů informací, pořizování výpisů, opisů nebo kopií žadatelem v sídle nebo v jiných prostorách povinných subjektů a informování o způsobech a metodách získání jednotlivých informací

Žádost o informace

- forma: ústně, písemně, telefonicky (nelze-li okamžitě vyřídit → písemně), elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou
- obsah: musí být zřejmé, čeho se má týkat informace, jež má být poskytnuta a kdo ji podal, nemusí být odůvodněná
- v případě nesrozumitelné nebo příliš obecně formulované žádosti je žadateli do 15 dnů od obdržení žádosti zaslána výzva k jejímu upřesnění. Žadatel je povinen tuto žádost bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů, v požadovaném rozsahu upřesnit. Pokud žadatel do 15 dnů od doručení výzvy žádost v požadovaném směru neupřesní, má se za to, že od své žádosti upustil.

Vyřizování žádosti (§ 4 a násl.)

a) Informaci nemá subjekt k dispozici a není ani povinen ji mít (§ 4):

1. má ji jiný povinný subjekt –do 15 dnů postoupí
- 2.nemá ji nikdo – sdělení

b) Informace je již zveřejněna (§ 5) → do 15 dnů lze místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace. To neplatí, pokud žadatel uvedl, že nemá možnost získat zveřejněnou informaci jiným způsobem. Pokud žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, povinný subjekt mu ji poskytne.

Vyřizování žádosti

c) Informaci nelze poskytnout (odepření rozhodnutím), protože to vylučují (§ 8 odst. 1):

1. zákon 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.
2. zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech.
3. zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě – ochrana individuálních údajů
4. občanský zákoník - ochrana osobnosti, obchodní tajemství
5. zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích

Vyřizování žádosti

d) Informace může být rozhodnutím odepřena (§ 8 odst. 2, 3):

1. byla povinnému subjektu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace,
2. zpřístupnění této informace by mohlo mít nepříznivý vliv na ochranu životního prostředí v místech, kterých se informace týká,
3. žadatel se domáhá informací opatřovaných v rámci přípravného řízení (vyšetřování) v trestních věcech, nebo se informace týká neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech,
4. žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji nedoplnil, nebo jde o anonymní žádost.

Vyřizování žádosti

5. týká se dosud nezpracovaných nebo nevyhodnocených údajů
6. žádost je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně,
7. žadatel již má požadovanou informaci prokazatelně k dispozici
8. žádost se týká vnitřních pokynů povinného subjektu, které se vztahují výhradně k jeho vnitřnímu chodu.

- informace o emisích vypouštěných nebo vyzařovaných do ŽP nelze odepřít pro ochranu osobnosti, obchodní tajemství, ochranu individuálních údajů, dobrovolnost poskytnutí údajů nebo nepříznivý vliv na ŽP

Vyřizování žádosti

e) poskytnutí informace

- forma – přednostně dle požadavku žadatele, jinak forma s ohledem na splnění účelu (§ 6)
- lhůta – bez zbytečného odkladu, do 30 dnů, do 60 dnů od podání úplné žádosti (§ 7)
- rozsah - vše co je požadováno s výjimkou toho, co nelze poskytnout (§ 8 odst. 6)
- zpoplatnění – náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat, odeslání informací žadateli – zveřejněný sazebník úhrad (§ 10 odst. 3 a 4)

Aktivní zpřístupňování informací (§ 10a)

Informace vztahující se k působnosti povinných subjektů, zejména:

- koncepce, politiky, strategie, plány a programy týkající se životního prostředí a zprávy o jejich provádění, pokud jsou zpracovávány,
- souhrny údajů o sledování činností, které mají nebo by mohly mít vliv na stav životního prostředí a jeho složek,
- dokumenty pořizované v průběhu posuzování vlivů na životní prostředí

Svobodný přístup k informacím

- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- informace = jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního (§ 3 odst. 3); ≠ počítačový program
- nevztahuje se na informace o ŽP, informace o údajích vedených v centrální evidenci účtů, průmyslové vlastnictví a dalších, pokud jejich poskytování upravuje zvláštní předpis
- neposkytují se názory, budoucí rozhodnutí a nově vytvářené informace (§ 2 odst. 4)

Svobodný přístup k informacím

- při neposkytnutí informace bez vydání rozhodnutí o jejím odepření – stížnost (§ 16a)
- zpoplatnění – i mimořádně rozsáhlé vyhledání informací

Příjemci veřejných prostředků

(1) Povinný subjekt poskytne základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na poskytování veřejných prostředků podle zákonů v oblasti sociální, poskytování zdravotních služeb, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území.

(3) Základní osobní údaje podle odstavce 1 se poskytnou pouze v tomto rozsahu: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.

Prostorová data

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2007/2/ES o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)

- stanoví obecná pravidla pro zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) pro účely politik Společenství v oblasti životního prostředí a politik nebo činností, které mohou mít vliv na životní prostředí

- INSPIRE je založena na infrastrukturách pro prostorové informace zřízených a spravovaných členskými státy



Národní geoportál INSPIRE

→ § 11a - § 11e ZIŽP - pravidla pro zřízení infrastruktury pro prostorová data pro účely politik životního prostředí a politik nebo činností, které mohou mít vliv na životní prostředí a zpřístupňování prostorových dat prostřednictvím síťových služeb na Národním geoportálu INSPIRE („geoportál“)

- Geoportál = informační systém veřejné správy přístupný prostřednictvím portálu veřejné správy (zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů)

Geoportál

- prostřednictvím geoportálu povinné subjekty zpřístupňují data odpovídající alespoň jednomu z témat uvedených v prováděcím právním předpise, která povinné subjekty tvoří, přijímají, spravují nebo aktualizují a která spadají do oblasti úkolů veřejné správy
- příloha č. 1 vyhlášky č. 103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí
- MŽP zveřejňuje i jiná prostorová data, pokud o to požádá povinný subjekt nebo jiný poskytovatel
- zpřístupňují se i metadata (def. § 3 odst. 10 Zinf)

Zpřístupňování dat

- aktivní
- obce zpřístupňují, jen pokud jim to ukládá zvláštní zákon
- povinnost zpřístupňovat má pořizovatel, nikoliv držitel kopie
- data zpřístupněná prostřednictvím geoportálu jsou veřejně přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup
- vyhledávací a prohlížecké služby bezplatně
- zpřístupnění může být zpoplatněno (lze využít elektronický obchod na geoportálu), orgány veřejné správy, státní příspěvkové organizace a organizační složky státu přístup zdarma

Zpřístupňování dat

- na základě licenční smlouvy může povinný subjekt nebo jiný poskytovatel prostorových dat zpřístupnit také služby založené na prostorových datech (def. § 2 písm. k) ZIŽP)

Odepření přístupu k datům – ochrana autorských práv, práv souvisejících s právem autorským nebo zvláštní práva pořizovatele databáze

Omezení přístupu k datům – důvody § 11d odst. 2